

За наукові КАДРИ

№ 33 (621)
П'ЯТНИЦЯ,
20
ЛИСТОПАДА
1959 року
Ціна 20 коп

Комсомольці! Спрямуйте всі свої зусилля, всю свою роботу на боротьбу за глибокі і міцні знання. Будьте по-справжньому вимогливими до себе і своїх товаришів!

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

ЦЕ НАС НАЙБІЛЬШЕ ХВИЛЮЄ

(за матеріалами XIV комсомольської конференції)

Точність — дуже добра риса, але про неї забували завжди, коли мали відбуватися комсомольські збори або конференції. Якось вже увійшло в традицію розпочинати їх роботу на годину пізніше призначеного часу. Оголошено: розпочнеться о 5-ій — всі говорять: отже о 6-ій.

Минулої п'ятниці з цією плано-мірністю було покінчено.

XIV комсомольська конференція розпочала свою роботу о 17 год. 5 хв. Відголоски традиції знайшли своє місце в оцих 5-ти хвиликах.

Конференція розглядає такі питання: про хід виконання рішень XIII комсомольської конференції, довібори членів комітету та вибори делегатів на районну комсомольську конференцію.

З доповіддю виступає секретар комітету комсомолу В. Сторчило. Перш за все, він пояснює делегатам конференції, чим була викликана потреба скликати позачергову конференцію. Багато членів комітету комсомолу, обраних минулого року, закінчили університет або перейшли на V курс і тому не можуть на повну силу працювати в комітеті. Треба обрати нових членів — омолодити комітет.

Краще чи гірше?

Восени минулого року в університеті працювала комісія Центрального комітету ЛКСМУ.

Вона визнала роботу нашого бюро комітету ЛКСМУ незадовільною. Не в усьому, звичайно. Але вона була поганою в найголовнішому: у комсомолу не доходили руки до ділянки № 1 — успішності і трудової дисципліни студентів. Сталося так, що це питання без найменших сумнівів комітет комсомолу і бюро комсомольських організацій факультетів переклали на плечі деканатів і парторганізацій. Стало вважатися ознакою поганого тону, якщо комсомольський діяч та наважувався раптом у кого-небудь поспитати причину пропуску лекцій, зацікавитися розпорядком дня студента, його самостійною роботою. Все це вважалося справою суто особистою і кому-небудь до неї було — «зась!». Повна самостійність хмільно вдарила в голову деяким товаришам, і вони не змогли закінчити університету, бо запустили заняття, і вже ніякі здібності не могли їм допомогти. Цю політику прославляли ледарі. Вони називали її розумною і гуманною.

Особливим «гуманізмом» відзначалися бюро біологічного та фізико-математичного факультетів. Саме на цих факультетах відвідування лекцій зробилося необов'язковим, почало залежати від настрою, бажання, погоди і т. д. і т. п. І саме ці факультети давали завжди

рекордну кількість тих, за ким після сесій тяглися хвости.

Звичайно, подібна «політика» не могла не бути засудженою. Комсомольське бюро біофаку, яке очолював студент тоді ще першого курсу Володимир Коваль, переглянуло своє ставлення до учбової роботи. «Гуманізм», лібералізм і невтручання замінила вимогливість. Справжня комсомольська вимогливість. І справи покращали. Звичайно, вони не одразу стали ідеальними. До ідеальності далеко ще й зараз. Але зменшення не-встигаючих у 2,5 раза — це все-таки переконливо.

Зменшилася кількість невстигаючих і на фізико-математичному факультеті.

Здавалося б — все гаразд. Справи в університеті покращали. Комсомольське бюро факультетів та комітет комсомолу зрозуміли суть свого завдання. Працюють над його виконанням. Але не так воно гладко все виходить, якщо заглибитися... хоча б у вивчення цифр.

Літню екзаменаційну сесію 1958 року не склало 305 студентів. В 1959 році не склало її 250 чоловік. Зменшення числа невстигаючих на 55 чоловік — це не таке вже й велике досягнення. У своїх виступах секретар партбюро університету т. Калуст'ян, секретар обкому ЛКСМУ т. Ангелов, завідувачий кафедрою політичної економії т. Лобунець підкреслили, що питання про посилення уваги до учбової діяльності студентів продовжує лишатися болючим нашим питанням. Саме воно повинно лягти в основу сьогодишньої діяльності кожної комсомольської організації.

У нас ще є факти обурливі. На конференції згадували IV курс фізиків, де секретарем т. Птащенко. Студенти цього курсу в окремі дні пропускають по 160 годин. А всього з початку року вони прогуляли стільки, скільки студенти хімічного, географічного і філологічного факультетів, разом узяті.

Не дуже приємна математика. Доводиться лише дивуватися короткозорості членів бюро фізмату та довготерпінню деканату.

Ділитися знаннями вмійте

Що вчимося ми на трудові гроші — це, мабуть, кожен знає. Ми б не мали ні чудової бібліотеки, ні великих і просторих корпусів, ні гуртожитків, ні стипендій, ні численного загону викладачів, якби біля верстатів, у шахтах, в полі, біля мартену не стояли люди, долоні яких давно огрубіли і по-жовкли від мозолів.

Там, серед трударів, багато лю-

дей нашого віку, наших ровесників.

Студент, робітник і колгоспник повинні бути друзями. Говорять, що дружать ті, хто ладен для друга зробити все, хто не закриває очей на недоліки друга, а разом з ним усуває їх, хто постійно росте сам і допомагає рости другу. Це — вимоглива дружба. І вона — найвірніша, найкраща, свята.

Саме отакою повинна бути дружба студентів і робітників. Мало запросити робітників на факультетський вечір, мало зібрати учасників художньої самодіяльності і відправити їх на завод.

Звичайно, і спільні вечори, і концерти, і рейди в гуртожитку — все це потрібно. Але головніше все-таки інше. Студенти повинні ділитися своїми знаннями з робітниками.

Є у нас хоч і незначний, такий досвід. Студенти II курсу українського відділу філфаку, де секретарем т. Стрельцова, організували на судноремонтному заводі консультативні пункти. Консультативні пункти, безперечно, сказано дуже сильно. Але комсомольці-філологи допомагають робітникам у вивченні, наприклад, іноземних мов. У них взагалі існує міцний і справді дружній зв'язок з робітниками. Студенти не просто дають концерти робітничій молоді, але самі беруть участь у роботі заводської художньої самодіяльності.

При комітеті комсомолу створена і працює шефська комісія. Про її роботу, про плани її розповіла делегатам конференції Галина Майданюк, голова цієї комісії.

Завдання полягає в тому, щоб на всіх підшефних заводах створити консультативні пункти. Підтримати практичними ділами рішення VI Пленуму ЦК ВЛКСМ, допомогти робітничій молоді в її славному, хоч і важкому поході за знання.

Зроблено істотні зауваження

Молодість — пісня. Молодості без пісні бути не може. Саме тому в студентських колективах такою величезною популярністю користується художня самодіяльність.

В минулому році «самодіяльні артисти» нашого університету в міжвузівському огляді зайняли третє місце. Третє — це за традицією призове. Саме тому Вячеслав Сторчило в доповіді заявив:

— За минулий рік значно покращала культурно-масова робота в університеті... Піднесенню культурно-масової роботи сприяла у великій мірі добра робота правління нашого студентського клубу (голова — т. Хохлов), який являє собою злагоджений колектив ентузіастів своєї справи.

Голова студентського клубу т. Хохлов в унісон вторив йому:

— Ми провели досить значну роботу і зайняли одне з перших місць в міжвузівському огляді.

Однак виступаючи досить відчутно поправили і доповнили і Сторчило, і Хохлова.

Насамперед питання: А чи не занадто низеньке третє місце для університету, одного з найбільших учбових закладів міста?

І друге питання: Який же зріст в культурно-масовій роботі помічається, якщо раніше, за доброї пам'яті університетських старожилів, його «артисти» були першими в місті, були заспівувачами?

Ні Сторчило, ні Хохлов відповіді не дали, та й давати, мабуть, не хотіли. Тоді треба було б відповідати ще на цілий ряд запитань. Наприклад:

— Чому в університеті погано працює драматичний колектив — колектив, про який не так вже й давно йшла слава по місту?

— Чому немає ні симфонічного, ні доброго естрадного оркестру? Коли буде організований довгожданний ансамбль бандуристів? Коли нарешті, вечори відпочинку організовуватимуться так, щоб можна було на них не просто проводити час, а по-справжньому, з задоволенням відпочивати?

На конференції говорили про хороших керівників гуртків. Без них діла не буде. Це так. Але не буде діла і тоді, коли комітет комсомолу стоятиме (як він зараз стоїть) осторонь цієї важливої справи. Край необхідно, щоб члени студклубу були вимогливими, ініціативними. І щоб їх було більше.

Університет може і повинен хвалитися тим, що його самодіяльність найбільш масова. Про це свідчать проведені міжфакультетські (а на філологічному факультеті навіть міжкурсів) огляди художньої самодіяльності. Масовість — це чудово. З армії співаків легше вибрати трьох—чотирьох здібних, ніж виховати їх з 5—6 постійних членів вокального гуртка.

Однак Хохлов, а з ним водночас і деякі секретарі факультетських організацій виступають проти «розпорошення» сил, проти факультетської самодіяльності, бо вона, мовляв, заважає розвиткові загальноуніверситетської.

Треба згадати головне: університет готує вчителів. А що то за вчитель, який не зможе ні заспівати, ні вірш проказати, ні гурток організувати? Він повинен цьому вчитися. Де? В університеті. А якщо він не самобутній талант і для загальноуніверситетського масштабу не підходить?

Факультетська і навіть курсова самодіяльність потрібна. Треба

дбати не про те, як би влучніше кльонуть її в тім'я, а всіляко виховувати і розвивати.

Інша річ, що не треба допускати ніяких проявів вузьколобного місництва, бо загальноуніверситетські гуртки — це основний засіб підвищення майстерності учасників художньої самодіяльності.

Треба зауважити ще одне: університетська самодіяльність не має досить міцної матеріальної бази. Це — непросто.

Господарники, господарники...

На трибуні через кожні 8—11 хвилин змінювали один одного оратори. Говорили вони по-різному і про різне.

Але в одному всі, хто тільки зачіпав цю тему, сходилися. Критикували господарників.

В гуртожитках старі, некрасиві меблі, немає доріжок і т. п.

В аудиторіях — є такі! — шугає вітер, бо не скрізь засклені вікна. Грип, ангіна, нежить складають похвальної адреси господарникам.

Приїхала до дочки в гуртожиток мати. В кімнату її не впускають. В коридорі холодно. Місця на лавці зайняті. Обоє замерзли. В обох ноги болять. І в обох мрія: «А чи буде коли-небудь кімната для приїжджих в гуртожитку?».

Господарників ляляли справедливо. І мали на це право.

Адже це у нас вперше перейшли на повне самообслуговування. Це у нас стали прибирати не лише в гуртожитках, але й в учбових корпусах. Правда, і у нас є випадки панського ставлення до державного майна. Про це слід теж серйозно подумати.

Раніше на комсомольських конференціях майже завжди з обіцянками виступав хтось з господарської частини. Цього разу не виступав ніхто.

Може, воно й краще. Може, тепер буде діло.

Звичайно, замітки неповні. Автор вважав за потрібне зосередити особливу увагу на недоліках. Те добре, чого добилося комсомольська організація університету, з нами, від нас не піде, а от недоліки виправляти треба.

На конференції виступило 15 чоловік: тт. Лейдерман, Савватеева, Біба, Марченко, Хохлов, Авербух, Алішевський, Клещевський, Коваль, Майданюк, Лобунець, Вечірко, Плоткіна, Калуст'ян, Ангелов.

Матеріал підготовлено комсомольським відділом газети.

СМІЛИВІШЕ ПЕРЕБУДОВУВАТИСЬ

В зв'язку з появою нового підручника напрошується необхідність деякої перебудови методики викладання історії партії у вузах.

В практиці більшості викладачів історії партії та інших суспільних наук укорінилося прагнення викладати під час лекції все, що передбачено програмою курсу. Відповідне прагнення виробилось і у студентів, які намагалися максимально записувати все і про все, що говорилось викладачем, а потім при підготовці до іспитів користуватися цими схематичними записами схематично прочитаної лекції. Такий підхід до лекційного курсу засуджується, не раз про це говорилось на всесоюзних нарадах завідувачів кафедр суспільних наук, на сторінках журналу «Вестник высшей школы». Та істотних зрушень не було. Це вело до спрощень у вивченні курсу, не сприяло самостійній роботі студентів над першоджерелами та іншою рекомендованою літературою.

Тепер, з появою нового підручника з історії партії, треба рішуче і сміливіше відходити від старої звички говорити на лекції про все, що передбачається програмою курсу і що викладено в підручнику.

Завдання лекції — не стільки послідовно викладати матеріал, скільки виділяти головне, найбільш важке для розуміння і розкривати це головне. Лекція повинна спонукати студентів до пошуків відповідей на поставлені запитання.

Таку ж мету повинні переслідувати і семінарські заняття. Підготовка до семінарів по суті і є самостійною роботою студентів над першоджерелами та додатковою літературою, і ця робота може бути серйозною і поглибленою, якщо викладач уміло, своєчасно прийде на допомогу, особливо студентам першого курсу, своєю консультацією, порадою, якщо саме семінарське заняття дасть можливість серйозно обговорити поставлені питання.

До цього часу багато говорилось і писалось про методику семінарських занять, та ще дуже часто вони продовжують носити школярський характер. І тут, як і в лекції,

як викладач частенько намагається вичерпати всі питання, передбачені планом. Через це й виходить: замість обговорення і дискусії — простий, непридатний для вищої школи метод запитань і відповідей. А якщо прийняти до уваги, що під час такого заняття більшість студентів, пірнувши у свої записи та книги, готуються до виступу і не слухають, про що йде мова між викладачем і виступаючим студентом, то доведеться визнати, що наслідки такого семінару досить таки сумні.

Крім того, часто на семінарі обговорюються ті питання, які висвітлювались і в лекції. Виходить непотрібне дублювання. Замість того, щоб на семінарі поглиблювати своє розуміння тих чи інших проблем предмету і одержувати нові знання, студенти переказують давно їм відоме. Знаючи ці недоліки, не можна миритися з ними.

Виходячи з усього вищевикладеного, ми у себе на кафедрі при підтримці ректорату і партійної організації прагнемо дещо зробити для поліпшення викладання історії КПРС.

На методичних секціях викладачів першого і другого курсів обговорюються плани лекцій і даються рекомендації викладачам, на яких питаннях треба акцентувати увагу студентів під час лекції і з яких питань їх треба відсилати до підручника і першоджерел чи рішень з'їздів партії, конгресів Комінтерну і т. д.

Наше завдання полегшується тим, що нам вдалося минулого року почати видання окремими лекціями всього курсу історії партії. Видано уже 13 лекцій. Студенти придбають їх і використовують в самостійній роботі по вивченню курсу.

Одночасно зі зміною методики читання лекцій ми почали перебудову і методики семінарських занять. Замість двогодинних семінарських занять, у нас, як правило, проводяться тепер чотиригодинні.

Мало пройшло часу, щоб ділитись досвідом, але вже перші заняття обіцяють позитивні результати. Всі чотиригодинні семінари

проходять з великою активністю. Викладач і студенти, маючи у своєму розпорядженні більше часу, виступають спокійніше і змістовніше. Серед виступаючих студентів одні готують реферати хвилини на 15—20, другі — виступи в порядку доповнення з окремих питань плану семінару чи з окремого твору В. І. Леніна, треті — виступають з різних питань в порядку обговорення.

Звичайно, чотиригодинні семінари, не дивлячись на те, що відбуваються вони раз на 2—3 тижні, вимагають значно більшої підготовки від викладача, ніж це було раніше. Він повинен виділити студентів для доповідей, для додаткових виступів, допомогти їм рекомендаціями щодо використання літератури, а на першому курсі і при складанні планів доповідей, повинен проводити консультації як для всієї групи, так і для тих, хто готує виступи.

Проти таких методів проведення семінарських занять зустрічаються заперечення. Головним чином, вони ґрунтуються на тих міркуваннях, що, мовляв, решта студентів, покладаючись на тих, хто готує доповіді і виступи, не готуватиметься до семінару і під час його проведення буде відмовчуватись. Та це залежить від уміння викладача втягнути в роботу всю групу, і не тільки під час самого заняття, а й в процесі його підготовки.

Для успішної роботи семінару велике значення має план заняття. В зв'язку з появою підручника і нової програми з історії КПРС план семінарського заняття повинен зазнати змін. Він не повинен мати великої кількості питань, а має націлювати на глибокий аналіз основних, найбільш важких питань курсу. Тому ми на секціях детально обговорюємо кожен план семінарського заняття. Плани друкуються на ротопринті і вручаються кожному студентові не пізніше як за 10—15 днів до семінару. В плані вказується і література, необхідна для підготовки.

Перебудова методики читання лекцій і проведення семінарських занять повинна стати дійовим засобом формування у нашої студентської молоді цільного марксистсько-ленінського світогляду і відповідає завданням, поставленим перед вищою школою XXI з'їздом Комуністичної партії Радянського Союзу.

Доцент І. Г. ЛЕОНОВ,
завідуючий кафедрою історії КПРС.

лезняков, Сичевська. Вони вміло пов'язували теоретичні питання з практикою побудови комунізму в нашій країні.

Глибокі знання основ ленінського вчення про побудову соціалізму виявили студенти Крантов, Волкова.

Цей семінар ще раз підкреслив доречність чотиригодинних семінарів. Під час таких семінарів ми встигаємо детальніше вивчити ряд важливих питань з курсу історії КПРС.

Але в організації семінарів є ряд серйозних недоліків. Недопустимим є збіг семінарів з історії УРСР і історії КПРС в один день. Другим недоліком є те, що 2 години цього семінару припадають на позалекційний час, і студенти змушені в суботу працювати 4 пари.

З метою підвищення якості семінарів необхідно негайно ліквідувати ці недоліки.

О. НЕЧИТАЙЛО,
ІІ курс історичного факультету.

З великим інтересом і активністю проходять семінарські заняття під керівництвом доцента Я. М. Штернштейна в І групі І курсу фізики.

На кожне запитання керівника занять завжди є чимало охочих відповісти. Відповіді, як правило, ґрунтовні. Найменші неточності у відповідях відзначаються і виправляються. З деяких питань виникає дружня полеміка, яка допомагає глибшому засвоєнню спірних питань.

Активно виступають на заняттях студенти Кіперман, Кривицький, Ейдельман, Єфіменко, Безпрозванна та інші.

Наш кор.

**

14 листопада на нашому курсі відбувся чотиригодинний семінар з історії КПРС на тему: «Ленінський план побудови соціалізму в нашій країні».

З хорошими доповідями виступили студенти Н. Савченко, Же-

РІВНЯЙТЕСЬ НА НИХ

Переважна більшість студентів університету і академічних груп сумлінно ставиться до вивчення політичної економії. Серед них можна назвати багато прізвищ і академічних груп на фізико-математичному, біологічному, хімічному та інших факультетах. Особливо хочеться відзначити хорошу роботу студентів-економгеографів ІV курсу географічного факультету. Відмінною рисою цієї групи є те, що всі студенти добре працюють над першоджерелами, під час семінарів активно обговорюють найгостріші питання політичної економії соціалізму.

Ось одне з характерних для цієї групи семінарських занять. 31 жовтня на семінарі обговорювались питання розвитку двох форм соціалістичної власності. Всі студенти добре підготувались до обговорення цієї важливої проблеми. Значна частина студентів заохотувала не тільки основну, але й додаткову літературу. Виступаючи на семінарі, студенти не

просто правильно відповідали, як це буває в інших групах, а сперечалися, дискусували, не погоджувались з думками окремих товаришів, доводили справедливість своєї точки зору.

До числа найцікавіших виступів належать виступи студенток Ерліх, Тишаєвої, Скрипниченко, Панич, Заїки та інших. Ці студенти завжди беруть активну участь в роботі семінару з політичної економії. Але не тільки вони. Вся група добре працює. Часто виступають студенти Бутенко, Ісаєв, Жабко, Закревська, Кузнецова, Кричарі, Корнієнко, Леонова, Олійникова.

В групі проведено лише декілька семінарських занять. Попереду ще багато роботи. Побажаємо студентам цієї групи, щоб вони так же добре працювали протягом усього навчального року, а студентам інших семінарських груп радимо не відставати від економгеографів ІV курсу.

Доцент О. Г. ЛОБУНЕЦЬ.

ТУТ ЗАРОДЖУЄТЬСЯ ДРУЖБА

В жовтні у великій хімічній аудиторії університету відбувся вечір цікавої хімії. Підготували його студенти другого курсу біологічного факультету під керівництвом доцента О. С. Степанової та Н. А. Гончарової, старшої лаборантки кафедри аналітичної хімії. Активну участь в організації і проведенні вечора взяли студенти О. Єгоров, А. Дулицький, Б. Мілкус, Г. Борушко, Е. Савченко, Т. Погобняк та інші.

Доповідь О. С. Степанової «Хімія з нами» ілюструвалася зразками виробів із поліетилену, смол, каучуку і т. д. Після доповіді і цікавих дослідів, проведених студентами, відбулася хімічна вікторина. За кращі відповіді прису-

джувалися призи.

На вечір були запрошені робітники з підшефних підприємств, моряки, солдати. Зібралось також багато студентів і співробітників університету. Вечір сподобався всім. «Такі вечори западають в душу», — сказав крановщик Георгій Федоренко. — Саме на таких вечорах зароджується дружба між студентами та робітниками, тут зароджується дружба науки з практикою».

Присутні на вечорі висловили побажання, щоб такі вечори влаштовувалися не лише з хімії, а й з біології, фізики, математики, історії.

С. ЧЕБАНОВ.

ШЕФИ

Добру справу роблять студентки ІІ курсу українського відділу фізіологічного факультету. Комсомольське бюро факультету доручило їм взяти шефство над гуртожитками № 1 і № 2 судноремонтного заводу.

Добре організувала виконання цього доручення Л. Стрельцова. Вона розподілила дівчат на дві групи. Одна група, на чолі з студенткою В. Бджолою, займається

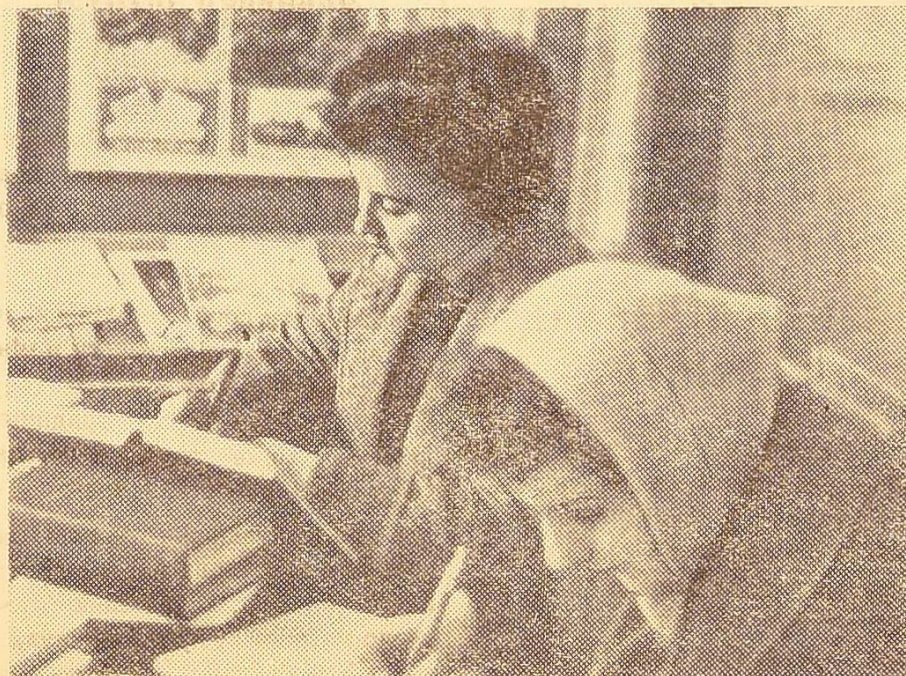
перевіркою в гуртожитку № 1. Групи влаштовують рейди перевірки порядку в кімнатах кожного тижня, у вівторок чи середу. Після перевірки дівчата випускають листки-блискавки: «Листок слави», в якому розповідають про кращі кімнати і «Листок тривоги», в якому висміюють безпорядок в кімнатах.

Багато мешканців гуртожитку навчаються на вечірньому відділі інституту. Студентка Н. Білик допомагає робітникам вивчати німецьку мову, а Л. Гончаренко — англійську.

Шефський сектор фізико-математичного факультету за проханням Л. Стрельцової допоміг організувати для робітників консультації з математики. Комсомольці фізико-математичного факультету Гордейко і Фурлей систематично допомагають студентам-вечірникам глибше засвоювати математику.

Дівчата з ІІ українського допомогали мешканцям гуртожитку в організації святкового концерту на честь 42-х роковин Великого Жовтня. Разом з робітниками судноремонтного заводу вони дали концерт спочатку в гуртожитку, а потім в Палаці моряка. Дуже сподобався всім хор дівчат, сольні виступи Н. Гінкул та ін.

Недавно студенти і робітники організували культпохід в театр музичної комедії...

В кабінеті історії КПРС можна добре підготуватися до наступного семінару.

Фото П. Іванова.

ПРОДОВЖУЙТЕ ХОРОШЕ ПОЧИНАННЯ

За час педагогічної практики в середніх школах ми, студенти-біологи, переконалися, наскільки необхідна прихильна агробіологічна ділянка. Ми помітили, що саме в тих школах, де такої ділянки ще немає, зв'язок науки з практикою висвітлюється дуже примітивно. Учням подаються для заучування різні сільськогосподарські і ботанічні дані без застосування цих знань на практиці.

Постанова ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР про зв'язок школи з життям і про дальший розвиток системи народної освіти зобов'язує нас, майбутніх вчителів, поліпшити свою підготовку з питань агрономії, ботаніки та інших спеціальних дисциплін з тим, щоб в школах, на місці своєї майбутньої роботи, створити необхідні умови для навчання і виховання підрастаючого покоління. Наші знання з названих дисциплін збагатили ро-

бота на агрономічній ділянці нашого університету. На 1960 рік на агробіологічній ділянці планується провести велику і цікаву експериментальну роботу. Школярі також працюватимуть на ділянці і не лише в порядку юннатських занять, а й виконуючи роботи, передбачені програмою для V, VI, VII класів.

Ми, п'ятикурсники, закінчуємо університет в 1960 році, і закликаємо студентів молодших курсів продовжувати хороше починання. Радимо всім студентам-біологам приділити найсерйознішу увагу своїй роботі на агробіологічній ділянці. Саме тут можна одержати великі практичні навички на основі мічурінського вчення, так необхідні для майбутнього викладача середньої школи.

За дорученням V курсу
**Н. ЛЕЛЮШКО,
Ю. ПРЕЙЗЕР,
С. САЖІЄНКО.**

Підсумки першого року роботи нашої туристської секції показали, що туризм набув великої популярності серед студентів університету. Літні походи по Криму і Зака-

вказю залучили до нашої секції нових товаришів, що бажають займатися туризмом. Але цього ще замало. Не всі факультети беруть участь в роботі секції. І в цьому

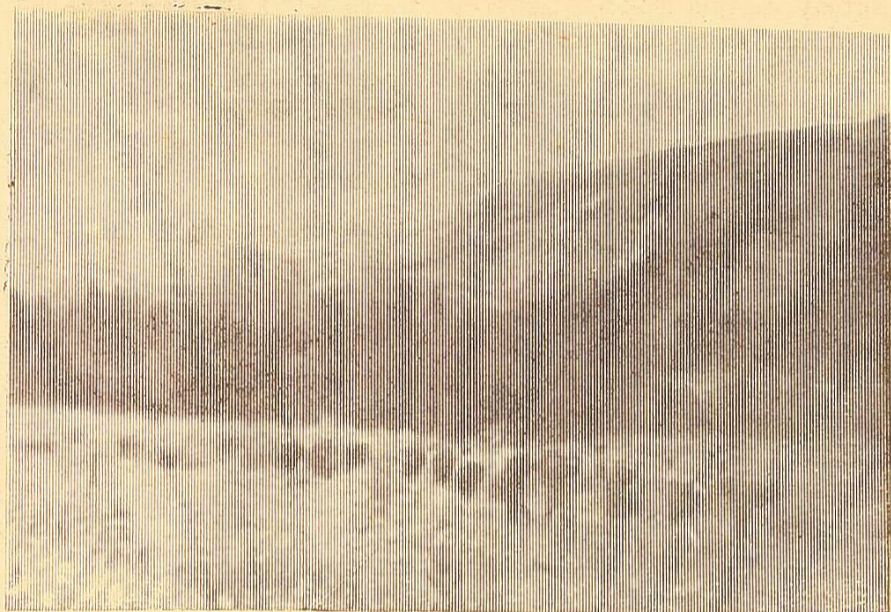
винні самі студенти. Вони самі повинні організувати свій відпочинок, а туризм — найкращий вид відпочинку.

Кожна людина знаходить в туризмі те, що особисто її цікавить: пізнання Вітчизни, захоплюючий відпочинок чи фізичне оздоровлення і загартування організму. Одних приваблює до себе чудова природа нашої Вітчизни, других — її славна героїчна історія, третіх — уклад життя народів СРСР, їх культура, фольклор.

Кожний студент університету в поході може застосувати свої знання на практиці.

Зараз у нас іде підготовка до зимових походів. Друзі, приходьте до нас! Підготуємо і проведемо ці походи на належній висоті. Неосяжні простори нашої Вітчизни кличуть нас!

А. КОВТУН.

«Нас кличе дальня далина».

ПЕРШІ УСПІХИ

Під час святкування 42-х роковин Великої Жовтневої соціалістичної революції в Біляївці проводилися традиційні обласні змагання з туризму. До програми змагань входили такі види туристського багатоборства:

Техніка туризму — пакування рюкзаків, визначення азимутів, установка намету та розпалювання багаття;

Смуга перешкод — подолання завалу, перенос потерпілого, переправа через водні перепони, проходження по болоту та повітряна переправа по канату;

Закритий маршрут з орієнтуванням по компасу та з 4 контрольними пунктами. Загальна довжина маршрута біля 10 км. Маршрут включає переправи через річку та болота.

Крім того, оцінювались художнє оформлення табору, загальна дисциплінованість та концерт самодіяльності.

В змаганнях взяло участь 19 команд, в тому числі гості з Києва, Харкова, Кишинєва, Миколаєва. Приїхало багато глядачів.

Безперервні дощі та сильний південний вітер, який нагнав з лиману воду і затопив плавні, дуже утруднили змагання.

Вперта боротьба закінчилась перемогою студентів політехнічного інституту, на II місці — команда вищого морехідного училища, на III — держуніверситет. Це великий успіх наших спортсменів, якщо врахувати, що секція туризму в університеті працює регулярно лише рік.

Наша команда виступала в такому складі: Ковтун (IV курс географічного факультету, капітан команди) та студенти фізико-математичного факультету Куксіна (III курс), Голуб, Жаданов (IV курс), Осадчий, Ковальов (II курс).

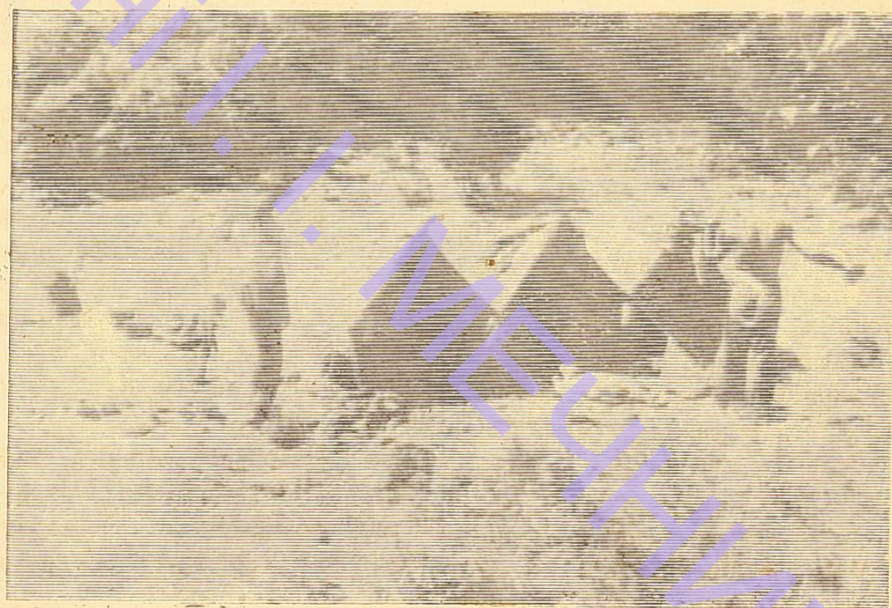
В цьому році туристи університету успішно провели багато походів і виконали велику організаційну роботу. В секції регулярно займається біля 70 чоловік. Студ-клуб придбав для туристів рюкзаки, спальні мішки, і виділяє кошти для походів. Вдалий виступ в минулих змаганнях добре завершив спортивний рік.

Бажаємо нашим туристам нових успіхів у наступному році.

Я. ЗАХАРЖЕВСЬКИЙ.

«Обід буде готовий вчасно»

Кавказ. Палатковий табір в долині ріки Холодної.

ВДЯЧНІ ЗА ЧУДОВУ ГАЗЕТУ

Кожен факультет намагався випустити свою спортивну газету, але лише філологам вдалося примусити читачів довести затримуватись коло газети: перечитувати цікаві змістовні статті, веселі репортажі і епіграми.

Перед нами перший номер газети «Спорт». В центрі стаття А. І. Шустера «У нас на філфаці». А. І. Шустер ґрунтовно зупиняється не тільки на досягненнях спортсменів філфаку, а й на недоліках, які ще не дають твердо стати на I місце в університеті командам філфаку. ЛКСМ організація повинна установити контроль в справі виконання рішень ЦК ВЛКСМ, де говориться, що кожен комсомолец повинен бути розрядником. «Обо всем

и о будущем» назвала свою статтю спортивна рада.

В цьому ж номері вміщена анкета газети, на питання якої дані відповіді різних товаришів з філфаку і навіть з фізмату. Добре те, що голова спортради фізмату Смулянський теж виступив зі своєю статтею в цій газеті.

Г. Шендрік стверджує, що праця болільника дуже тяжка і закликає спортсменів факультету дбати про здоров'я болільників.

Епіграми і шаржі викликають добрий сміх у читача.

Хочеться подякувати редакторів газети Ільвесу і всьому складові редакції за чудову газету.

С. ПОШЕВИЧ.

Є. Ткачук провадить заняття з юннатами. Фото З. Коц.

КОРЕСПОНДЕНТИ ПОВІДОМЛЯЮТЬ

Заняття проходять змістовно

—Дуже цікаво проходять заняття з німецької мови в другій групі III курсу історичного факультету. На заняттях багато уваги приділяється розмовній мові. Крім програмного матеріалу, ми перекладаємо багато історичної і політичної літератури, робимо інформації на найрізноманітніші теми німецькою мовою. Багато уваги приділяється позааудиторному читанню

Г. ЛИСЕНКО.

Чим вони цікавляться?

В цьому році у нас важкий екзамен з історії нового часу. Щоб успішно скласти його, необхідно систематично готуватися до практичних занять протягом всього навчального року. Адже на заняттях глибоко вивчаються найбільш важливі і складні теми. Добре готуються до занять студенти Поглубко, Бродовський, Лук'янова, Курас, Якупов, Бондаренко, Часна та інші. Але не всі готуються до практичних занять. Таких мало, але вони є. Це — Сапожнікова, Хильниченко, Паришков, Скроцький, Янчурський. Ці студенти не лише готуються до практичних занять, вони пропускають лекції, не приступили до написання курсової, не беруть участі в гуртках художньої самодіяльності. Дивуєшся: чим же цікавляться ці студенти?

М. ТЮМІНА,
студентка III курсу історичного факультету.

На двох курсах

У двох групах II курсу українського відділу філологічного факультету відбулись практичні заняття по темі: «Травестія і бурлеск у творчості І. П. Котляревського». Студенти старанно готувались, а тому обговорення пройшло досить жваво, при великій активності. По окремих питаннях спалахували справжні дискусії.

А от на I курсі українського відділу за винятком декількох студентів на заняття по темі: «Походження і розвиток української мови» всі прийшли невідготуваними. Протягом двох місяців студенти не цікавились рекомендованою літературою. Ясна річ, що «аврал» нікого не врятував.

Не так давно на першому курсі українського відділу філологічного факультету були гарячі збори. Говорили багато і правильно. Але, як видно, висновків для себе студенти ще не зробили.

В. ВАСИЛЬКО.

ПАМ'ЯТІ ОСТАПА ВИШНІ

Світлу пам'ять Остапа Вишні відзначили цими днями члени гуртка української радянської літератури (керівник — доцент І. М. Дузь). З доповіддю про творчість письменника-сатирика виступила студентка IV курсу Лідія Павловська. Після доповіді гуморески Остапа Вишні прочитали студенти-філологи Басенко, Жуковський та студентка географічного факультету Постоловська.

В. КТОР.

НАШ КАЛЕНДАР

ВАСИЛЬ ЧУМАК

Того великого вогню
і смерть не загасила.
(В. Чумак).

40 років минає з дня загибелі одного з перших українських радянських поетів Василя Чумака, який загинув 19-річним юнаком: його розстріляла денікінська контррозвідка в Києві.

Все написане ним вміщується в одну невеличку книжечку «Заспів». І все ж поет залишив помітний слід у радянській українській літературі.

Його революційні поезії були дуже популярними в роки громадянської війни, друкувались на сторінках більшовицьких газет та листівок. Вони кликали червоних бійців на розгром Денікіна, Врангеля, білополюків. В пізніший час «Червоний заспів» Чумака мав великий вплив на формування українських поетів М. Усенка, Л. Первомайського, І. Гончаренка, М. Шеремета та інших.

Більш як 25 років тому було видано збірку поезій В. Г. Чумака. Після того його твори ніде не перевидавались, а ім'я поета було незаслужено забуто в літературі.

В 1956 році видавництво «Радянський письменник» випустило збірку творів В. Чумака під традиційною назвою «Червоний заспів», куди ввійшли не тільки майже всі його друковані поезії, а й кілька прозових творів — оповідання та критичні нариси.

Народився Чумак в місті Ічня в селянській сім'ї 25 грудня 1900 року. Сам поет в оповіданні «Товарищи» називає своїх батьків «хліборобами середньої руки», які мали хату, землю і, крім того, живучи в досить жвавому торговельному містечку (Ічня мала тоді до 15 тисяч населення), приробляли кустарним промислом, випікаючи булки та бублики на продаж.

Василь змалку мав великий нахил до знань, — перші знаки на «чистій дошці» дитячої психіки вимальовувала його бабуся, його власна «Орина Родіонівна». Престаріла селянка-трудівниця передавала внукові гіркий досвід свого трудового життя і виклала йому цілий своєрідний курс українознавства, починаючи від казок та народних пісень і аж до правильної української мови — соковитого народного лексикону. Один з товаришів Чумака розповідає про це так:

«— Бабусю, а як це слово буде по-українськи? — питає в неї Василь.

— А так, як ми кажемо, синуку, — пояснювала бабуся.

— Бабусю, а розкажіть про чумаків.

І вона розповідала про давню-давнину, про відважних чумаків, що їздили по сіль і т. д.»

Жадібний до навчання, ще до вступу в школу Василь умів гарно читати й писати. Шести років він був прийнятий до Ічнянської церковно-парафіяльної школи. В 9 років вступає до Ічнянського чотирікласного вищепечаткового училища, де провчився до 1914 року, майже щорічно приносячи батькам похвальні грамоти за відмінні успіхи в навчанні.

На час перебування в школі припадає і первісне формування свідомості, поглядів майбутнього поета. Тепер на хлопця діють два про-

тилежні впливи: з одного боку — монархічно-рабське виховання в школі, де всіма способами напихали дитину «патріотичними» почуттями та ідеалами; з другого боку — потужний вплив рідного трудового соціального оточення, куди доходили хвилі класової боротьби.

Ще у 13-річного хлопця роздуми про долю народу України поєднуються з увлеченням про соціальний гніт:

Роки минають, за ними другі.
Правда за ґратами спить,
Тільки негода гуля навкруги,
Країна мовчить і мовчить.
Де її доля? В кайданах німих?
Де, озовись, озовись!

А в 1915 році у вірші «На Новий рік» поет називає царя «деспотом».

Василь був високий, худий («туберкульозно худий», — як згадує сестра), але мав очі — чорні блискавиці, рухи рвучкі, нервові. Він завжди горів якимсь таємним внутрішнім вогнем, який ні на хвилину не давав йому спокою. Він завжди жив якоюсь ідеєю, яку хотів швидше провести в життя.

Події імперіалістичної війни, зростання революційних настроїв у місті і на селі справили вплив на палкого, вразливого юнака. До нас не дійшли вірші за 1915 рік, мало і за 1916 рік, але відомо, що в цей час з'являється в зошиті запис пісні «Годі», яка в той час була популярною серед революційного селянства:

Прапор червоний віє в повітрі,
Кличе нас всіх повставати,
Годі на панство робити,
Годі йому догоджати.

«В Ічні в той час (1917) готується збройне повстання проти гетьманців та німців. Саму активну участь приймає Василь Чумак», — згадує старий більшовик Омельченко.

Пізніше вони зустрілись в Києві. В Києві Василь пірнув з головою в роботу, знайомиться близько з В. Блакитним.

Вільні від роботи вечори члени комуні (в яку об'єдналися всі підпільні працівники) проводили в кімнаті В. Чумака, з балкону якої відкривався чудовий краєвид на Дніпро. «Тут Василь читав нам свої поезії, ми обговорювали, критикували і, нарешті, вечір кінчали співанням народних пісень» (Омельченко).

На Костьольній вулиці в Києві було організовано виробництво підробних паспортів для революціонерів. Організовується друкарня.

Скоро В. Чумака, І. Грицютенка, Ф. Помаленького заарештували і посадили до Лук'янівської в'язниці.

30 вересня червоні частини раптовим ударом звільнили Київ. Визволили і Чумака. Але в ніч з 20 на 21 листопада озброєний загін контрреволюціонерів на підпільній квартирі на Звірінці схопив Чумака, Михайличенка, Ковальову і розстріляв їх. Три постріли денікінських солдатів на розі вулиці — і три життя перервала смерть.

Він все зробив, що міг зробити у свої неповні 19 років, зробив навіть більше. Це гідний син українського народу. Він заслужено стоїть в лавах кращих революційних поетів України.

Раїса ДОРОШЕНКО.

Літературний Кур'єр

Григорій ШЕНДРИК.

НА ЦІЛИНУ

Оркестрові марші,
Промови напутні,
І сльози прощання,
І потиски рук

Лишилися позаду.
Лиш вітер попутній
Влітає свій голос
В коліс перестук.

Супутниця мрії
І радості вісник,
Що срібним струмочком
Хлюпоче з грудей,—

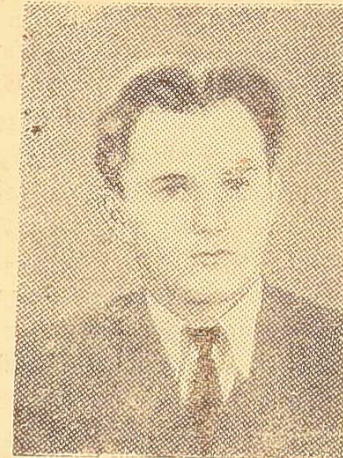
В гудок паровоза
Вривається пісня
І лине у небо
З відкритих дверей.

Заслухались верби
По всій оболоні,
Вітряк при дорозі
Нам крильми махнув...

А в далях зникають
Дзвінки ешелони,
Колеса вистукують:
На ці-ли-ну!

ЗДРАСТУЙ,
КАЗАХСТАН

Вісім діб у далі синювати
Йшов на схід цілинний наш
состав.
І ось ми в краю, таким багатім,
З поетичним ім'ям: Казахстан.

Степ широкий. І не видно краю,
Наче тут розкинувся весь світ.
Здрастуй, край Джамбула
і Абая,
Україна шле тобі привіт.

КАЗАХСТАНСЬКОМУ
ДРУГОВІ

Сьогодні старенький сусід-
листоноша
Вручив мені, друже, від тебе
листа.
Надворі кружляє
Зимова пороша,
А в мене, як в травні, душа
розцвіта.
І знову я бачу: хвилюються гони,
Над степом широким польоти
орла,

Пастух своє стадо
На поле вигонить,
Дівчина-казахка по воду
пішла.
І знову вчувається шелест
колосья,

І запах дзвіночків несе вітрові,
Бо край твій казахський,
Де жить довелось,
Навік у душі залишився моїм.

МАЛАНКА

Займались похмурі світанки,
Тривожно шуміли гаї.
Виходила в поле Маланка,
І кралялось серце її.

Дзвеніли степи пишицями.
Чорніли у смугах ріллі.
Хотілося їй до нестями
Хоч клаптик своєї землі.

Бо скрізь, де не глянеш, навколо
Все панське, чуже, не твоє.
Як марево, кликало поле,
Як сонце, що ранком встає.

З думками про землю жадану
Не спала Маланка ночей,
Земля ж, наче фата моргана,
Манила й зникала з очей.

Здіймалися чисті світанки
А промені сонце пряде,
І дівчина, юна Маланка,
На поле із піснею йде.

В ГОДИНУ
ДОЗВІЛЛЯ

РУМУНСЬКІ ПРИСЛІВ'Я

Ворону за солов'я не продаси.
Кого ужалити змія, той і ящір-
ки боїться.

Шолудивий кінь завжди знаходь
коряве дерево.

Старий друг, як вино: чим старі-
ше, тим краще.

Чим виграти у дурня, краще про-
грати розумному.

Очі задрісника бачать і те, кого
немає.

У кого немає боргів, той досить
багатий.

Вовк ріже і рахованих овець.

ЗАПИТАННЯ-ЖАРТИ

1. Як зломити гілку, не споло-
хавши птицю, що сидить на ній?

2. Що слід зробити слонові, щоб
не пройти крізь вушко голки?

3. До якого місця заєць біжить
у ліс?

4. В кошику лежить три яблука.
Як поділити їх між трьома дівча-
тами, щоб кожна одержала по яб-
луку і одне залишилось в кошику?

5. Що треба робити, щоб проно-
сити черевики удвічі довше?

6. Хто не має грошей на те, щоб
збрити бороду?

РОЗВ'ЯЗНА
СУПЕРЕЧКА

Одного разу два товариші зупи-
нилися в дорозі, щоб пообідати. У
них виявилось вісім кусків сиру. У
одного — три, у другого — п'ять.
Тільки-но вони розташувалися, як
підійшов подорожній, у якого ні-
якої їжі з собою не було. Товариші
запросили його до обіду. Коли во-
ни поїли, то подорожній в подяку
віддав їм свої останні 8 монет.
Гостинні товариші ніяк не могли
прийняти рішення про розподіл
грошей, яке б задовольняло обох, і
звернулися до мудреця. Мудрець
вирішив так. Тому, в кого було
три куски сиру, слід одержати од-
ну монету, а в кого п'ять — сім
монет. Той, в кого було три куски,
залишився незадоволений рішен-
ням мудреця, але вимушений був
підкоритися, оскільки воно було
справедливим.

Як розсудив мудрець, коли взяти
до уваги, що всі три з'їли порівну?

ПОЕТ І ПРОЗАІК

Головоломка
— піу — Висушений сік маку.
— еро — Видатний музичний
критик і композитор.
— ірі — Виріб з борошна.
— челл — Італійський живопи-
сець епохи Відродження.
— лан — Трубка з водонепроник-
ної тканини або гуми.
— ака — Напій.
— деа — Довершеність.

— ерл — Притока Волги.
Замініть рисочки буквами так,
щоб вийшли слова. Якщо це буде
виконано вірно, то з перших букв
цих слів можна прочитати ініціали
і прізвище російського поета, а з
останніх — ініціали і прізвище ро-
сійського прозаїка.

КІНОВІКТОРИНА

1. Назвіть автора сценарію «Ле-
тять журавлі».
2. Хто написав музику до кіно-
фільму «Велике життя»?
3. Який артист виконує головну
роль в кінофільмі «Комуніст»?
4. Назвіть постановника фільму
«Киянка».
5. Назвіть фільми, в яких разом
знімалися Борис Андреев та Марк
Бернес.
6. Які фільми випустила Одеська
кіностудія?
7. Назвіть прізвище композитора,
який написав музику до фільму
«Жорстокість».
8. Хто виконує роль Петьки в кі-
нофільмі «Чапаєв»?
9. Які ви знаєте фільми про ге-
роїв цілини?
10. Назвіть кінофільми, поставле-
ні О. П. Довженком.

А. ГОНТА.

В. о. редактора В. В. ФАЩЕНКО.